

Η επιχειρηματικότητα με μια ματιά 2017

Περίληψη στα ελληνικά

Στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ με διαθέσιμα στοιχεία, ο αριθμός των νεοσύστατων επιχειρήσεων συνεχίζει να ομαλοποιείται και σε πολλές χώρες έχει ξεπεράσει τα προ της κρίσης ανώτατα επίπεδα, υποδεικνύοντας ότι όποια τυχόν μακροχρόνια τάση μείωσης των ποσοστών των επιχειρήσεων ενδεχομένως να υποχωρεί.

Η βελτίωση της κατάστασης όσον αφορά τις πτωχεύσεις ενισχύει τις ενδείξεις ανάκαμψης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Στα τέλη του 2016 ο αριθμός των πτωχεύσεων είχε επανέλθει ή ήταν χαμηλότερος από τα προ της κρίσης επίπεδα στις περισσότερες χώρες. Ακόμα και στις χώρες όπου τα επίπεδα πτώχευσης παρέμειναν υψηλότερα από αυτά του 2007, ιδιαίτερα στην Ισλανδία, την Ισπανία και την Ιταλία, οι τάσεις στις αρχές του 2017 δείχνουν πορεία βελτίωσης.

Ο τομέας των υπηρεσιών ήταν σημαντικός μοχλός για τη δημιουργία επιχειρήσεων

Σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ τα ποσοστά δημιουργίας επιχειρήσεων στον τομέα των υπηρεσιών ξεπέρασαν τα αντίστοιχα στο βιομηχανικό τομέα, συμβάλλοντας στη δημιουργία των δυο τρίτων περίπου όλων των θέσεων εργασίας σε νέες επιχειρήσεις το 2014. Όμως, στις περισσότερες οικονομίες, οι νέες βιομηχανικές επιχειρήσεις δημιούργησαν λιγότερο από το 15% των νέων θέσεων εργασίας. Επιπλέον, μεταξύ του 2008 και του 2014, η απασχόληση στον τομέα της μεταποίησης μειώθηκε σε όλες εκτός από δύο χώρες του ΟΟΣΑ (Λουξεμβούργο και Γερμανία).

Τα ποσοστά απασχόλησης επίσης ανέκαμψαν σε πολλές χώρες, και, στις περισσότερες, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τόσο οι νέες όσο και οι παλιές, ήταν ο κύριος μοχλός της βελτίωσης αυτής. Στον τομέα της μεταποίησης η αύξηση της απασχόλησης στις μεγάλες επιχειρήσεις στη ζώνη του ευρώ, οι οποίες επλήγησαν λιγότερο από την κρίση σε σχέση με τις μικρομεσαίες, συνέχισε να υπερβαίνει την αύξηση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στις ΗΠΑ συνέβη το αντίθετο, καθώς οι μεγάλες επιχειρήσεις του τομέα υπηρεσιών ήταν η κινητήρια δύναμη της μετά την κρίση αύξησης της απασχόλησης.

Οι διαφορές παραγωγικότητας μεταξύ των μικρότερων και των μεγαλύτερων επιχειρήσεων ποικίλλουν σημαντικά από χώρα σε χώρα και από τομέα σε τομέα. Σε γενικές γραμμές, όμως, η διαφορά παραγωγικότητας είναι πολύ μικρότερη στον τομέα των υπηρεσιών από όσο στον τομέα της μεταποίησης. Γενικά όσο μεγαλύτερη η διαφορά παραγωγικότητας τόσο μεγαλύτερη η διαφορά στους μισθούς. Στη Γερμανία, για παράδειγμα, οι μεγάλες επιχειρήσεις παρείχαν μισθολογικό πλεονέκτημα που ξεπερνούσε κατά πάνω από 50% αυτό των επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους και ήταν πάνω από διπλάσιο αυτό των επιχειρήσεων μικρού ή πολύ μικρού μεγέθους. Ως εκ τούτου, η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του τομέα των υπηρεσιών ενδέχεται να βοηθήσει να περιοριστεί το μέγεθος της κατανομής των μισθών στο σύνολο της οικονομίας.

Η προώθηση της επιχειρηματικότητας στον τομέα των υπηρεσιών ενδέχεται επίσης να συμβάλλει στον περαιτέρω περιορισμό των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων, δεδομένης της δυσανάλογης συμμετοχής των

γυναικών στη σύσταση επιχειρήσεων στον εν λόγω τομέα. Κατά την τελευταία δεκαετία η διαφορά στα ποσοστά αυτοαπασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών έχει εξαλειφθεί σε σχεδόν όλες τις χώρες. Όμως παραμένουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των φύλων: στις χώρες του ΟΟΣΑ μία στις δέκα εργαζόμενες γυναίκες είναι αυτοαπασχολούμενη, σχεδόν το μισό ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων ανδρών (17%).

Οι μισθολογικές διαφορές στον τομέα της μεταποίησης αυξάνονται σε πολλές χώρες

Σε πολλές χώρες η μετά την κρίση αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας που κατέγραψαν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα ήταν χαμηλότερη από αυτή στις επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους, επιδεινώνοντας τις υφιστάμενες διαφορές παραγωγικότητας, ιδιαίτερα στο Βέλγιο, τη Γερμανία, τη Δημοκρατία της Σλοβακίας, τη Δημοκρατία της Τσεχίας και τη Λεττονία. Οι δε μισθολογικές διαφορές μεταξύ μικρότερων και μεγαλύτερων μεταποιητικών επιχειρήσεων διευρύνθηκαν σε όλες τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης που είναι μέλη του ΟΟΣΑ - με εξαίρεση την Πολωνία -, στα κράτη της Βαλτικής, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Νορβηγία μεταξύ του 2008 και του 2014.

Τα ψηφιακά εργαλεία παρείχαν νέες οδούς και άνοιξαν νέες αγορές για τους πολύ μικρούς επιχειρηματίες

Η ανάπτυξη οικονομικά προσιτών ψηφιακών εργαλείων και πλατφόρμων παρείχε νέες ευκαιρίες στις πολύ μικρές επιχειρήσεις για να εισέλθουν σε ξένες αγορές με τρόπο που στο παρελθόν ήταν αδιανόητος.

Χάρη στην αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων ακόμα και οι επιχειρηματίες που δεν απασχολούν προσωπικό μπορούν να διεξάγουν διεθνείς συναλλαγές ως κύρια επιχειρηματική δραστηριότητα πάρα το μικρό μέγεθος της επιχείρησής τους. Αυτό δείχνουν τα νέα στοιχεία από την «Έρευνα για το μέλλον των επιχειρήσεων» (Future of Business Survey), μία μηνιαία έρευνα που αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με ψηφιακή παρουσία και που πραγματοποιούν από κοινού το Facebook, ο ΟΟΣΑ και η Παγκόσμια Τράπεζα. Περαιτέρω, δύο στις τρεις εξαγωγικές επιχειρήσεις δήλωσαν ότι πάνω από τις μισές διεθνείς πωλήσεις τους βασίζονταν σε διαδικτυακά εργαλεία και σχεδόν οι μισές (45%) ανέφεραν ότι πάνω από το 75% των διεθνών πωλήσεών τους στηριζόταν σε διαδικτυακά εργαλεία.

Τα πιο πρόσφατα στοιχεία από την εν λόγω έρευνα επιβεβαιώνουν επίσης τα προηγούμενα συμπεράσματα σύμφωνα με τα οποία οι επιχειρήσεις που μετέχουν στο διεθνές εμπόριο αξιολογούν θετικότερα την τρέχουσα επιχειρηματική τους κατάσταση, εκφράζουν μεγαλύτερη αισιοδοξία για τις μελλοντικές προοπτικές τους και επίσης είναι πιο πιθανό να δημιουργήσουν νέες θέσεις απασχόλησης. Τούτο ισχύει επίσης και για τους επιχειρηματίες που δεν απασχολούν προσωπικό και που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο. Ωστόσο, σύμφωνα με την έρευνα, οι μεγάλες επιχειρήσεις αξιολογούν σε γενικές γραμμές πιο θετικά την επιχειρηματική τους κατάσταση σε σύγκριση με τις μικρότερες επιχειρήσεις. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει τις σημαντικές προκλήσεις στις οποίες βρίσκονται αντιμέτωπες οι πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά τη λειτουργία και την ανάπτυξή τους, όπως η συμμόρφωση στους κανονισμούς, η εξασφάλιση χρηματοδότησης, η πρόσληψη και η διατήρηση ειδικευμένου προσωπικού και η εύρεση επιχειρηματικών εταίρων.

Η εμφάνιση ευέλικτων μορφών εργασίας (gig economy)

Μία γενικευμένη εξέλιξη που σημειώθηκε στις περισσότερες χώρες ήταν η αύξηση του αριθμού των αυτοαπασχολούμενων που εργάζονται μόνο υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης. Η μορφή αυτή απασχόλησης αυξήθηκε σημαντικά κατά την περασμένη δεκαετία, αντικατοπτρίζοντας, εν μέρει, τις νέες ευκαιρίες που διανοίγονται από την ανάδυση ενός νέου είδους οικονομίας, της επονομαζόμενης «gig economy», δηλαδή την εμφάνιση ευέλικτων μορφών εργασίας που συμπληρώνουν ή υποκαθιστούν την πλήρη απασχόληση. Μολονότι οι εργαζόμενοι που απασχολούνται υπό αυτό το καθεστώς δεν είναι νέο φαινόμενο (ο κλάδος της ψυχαγωγίας, για παράδειγμα, πάντα βασιζόταν σε αυτούς), σήμερα η προσφορά και η ζήτησή τους προέρχονται από μία μεγαλύτερη και πιο ποικιλόμορφη ομάδα ανθρώπων και παράλληλα καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών σε σχέση με το παρελθόν.

Η εμφάνιση αυτών των ευέλικτων μορφών εργασίας εγείρει νέα ερωτήματα σχετικά με την καταλληλότητα των ποσοστών ή των επιπέδων αυτοαπασχόλησης ως δεικτών του μεγέθους της επιχειρηματικότητας, καθώς η σχέση μεταξύ της νέας αυτής οικονομίας και της επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν είναι καθόλου ευκρινής. Οι συμμετέχοντες στη νέα αυτή οικονομία μπορεί να είναι

μικροεπιχειρηματίες, όμως πολλοί άλλοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους υπό συνθήκες που έχουν πολλές ομοιότητες με αυτές των συμβατικών υπαλλήλων, όπως η απουσία επιχειρηματικού κινδύνου. Παράλληλα, η ευελιξία που προσφέρουν αυτές οι μορφές απασχόλησης συχνά έρχεται σε αντίθεση με την παραδοσιακή μισθωτή εργασία, και πιθανώς να ενθαρρύνει τους εκκολαπτόμενους επιχειρηματίες να υλοποιήσουν τις επιχειρηματικές τους ιδέες έχοντας παράλληλα τη δυνατότητα να καλύψουν τα έξοδα διαβίωσης.

Επομένως, υπάρχουν δυσκολίες μέτρησης όσον αφορά τον υπολογισμό της συμβολής των εν λόγω εργαζομένων στην επιχειρηματικότητα, με κάποια στοιχεία να υποδεικνύουν ότι η νέα οικονομία μπορεί ενίοτε να περιορίζει την επιχειρηματική δραστηριότητα. Τούτο μπορεί να συμβεί ιδιαίτερα όταν οι διαδικτυακές πλατφόρμες στις οποίες στηρίζεται η νέα οικονομία υποκαθιστούν την επιχειρηματικότητα χαμηλής ποιότητας αντί να συμπληρώνουν την επιχειρηματικότητα υψηλής ποιότητας.

Η αντιμετώπιση των εν λόγω δυσκολιών μέτρησης και η διερεύνηση τρόπων για τη βελτίωση της διαθεσιμότητας των στοιχείων σε αυτόν τον τομέα θα ενισχύσουν τη δέσμευση της παρούσας σειράς εκδόσεων για την παροχή καλύτερων στοιχείων μέτρησης της επιχειρηματικότητας. Στις προσπάθειες που καταβάλλονται προς το σκοπό αυτό συμπεριλαμβάνεται: η σκιαγράφηση του προφίλ των νέων επιχειρήσεων σύμφωνα με το ιδιοκτησιακό και εμπορικό καθεστώς τους και την ενσωμάτωσή τους στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας· η ανάπτυξη βελτιωμένων στοιχείων σχετικά με το φύλο· και επίσης, γενικότερα, η επισήμανση των στατιστικών παγίδων και περιορισμών κατά τη χρήση των στοιχείων για την επιχειρηματικότητα.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περίληψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2017), *Entrepreneurship at a Glance 2017*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/entrepreneur_aag-2017-en